

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Обов'язкової освітньої компоненти
Основи теорії дизайну

для підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Предметна спеціальність	-
Спеціалізація	022.01 Графічний дизайн
Освітня програма	Графічний дизайн
ННІ	Педагогіки

Автор: д.філос.н., професор, Поліщук Олена

Розглянуто та схвалено

На засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол від «7» січня 2025 р. № 8

Завідувач кафедри _____ Оксана ПІДДУБНА

УДК 7.01:7.012

П51

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного
університету імені Івана Франка
від «3» лютого 2025 р. (Протокол № 2)*

Рецензенти:

Оленіна Олена - доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри дизайну та образотворчого мистецтва Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова.

Костюк Ольга - кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри дизайну ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава).

Піддубна Оксана – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Поліщук О. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять обов'язкової освітньої компоненти «Основи теорії дизайну» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 022 Дизайн, спеціалізації 022.01, освітня програма Графічний дизайн. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2025. 17 с.

Запропоновані інструктивно-методичні матеріали до практичних занять обов'язкової освітньої компоненти «Основи теорії дизайну» розроблені для підготовки здобувачів III курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 022 Дизайн, спеціалізації 022.01 Графічний дизайн, освітня програма Графічний дизайн.

Вони будуть корисні для здобувачів ЗВО й усіх зацікавлених у цій проблематиці.

©Поліщук О. П., 2025

©Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

ЗМІСТ

Передмова	4
Навчально-тематичний план	6
Матеріали до практичних занять (із поточними методичними вказівками, поточними контрольними запитання, завдання, рекомендованою літературою):	
Практичне заняття №1-2	
Тема: Предмет, мета та задачі дизайну	7
Практичне заняття №3-4	
Тема: Продукти творчості (проекти, вироби, їхні споживчі якості та інше)	8
Практичне заняття №5-7	
Тема: Функціонально-експлуатаційні вимоги до промислових виробів, їхнього асортименту та якості	9
Практичне заняття №8-10	
Тема: Дизайн як форма проектно-художньої культури. Краса та функція, художній та проектний образ в дизайні	11
Практичне заняття №11	
Тема: Зміст та форма в дизайні	12
Практичне заняття №12-13	
Тема: Маркетинг та дизайн	13
Практичне заняття №14	
Тема: Моніторинг споживчого ринку як важлива складова сучасного Дизайну	14
Практичне заняття №15-18	
Тема: Композиція в дизайні	15
Практичне заняття №19-22	
Тема: Комбінаторне формоутворення	16
Практичне заняття №23-25	
Тема: Основні етапи та стадії дизайну	17

ПЕРЕДМОВА

Освітня компонента «Основи теорії дизайну» є важливою у підготовці фахівця з дизайну. Вона відноситься до обов'язкових освітніх компонент освітньої програми Графічний дизайн. Основною метою вивчення освітньої компоненти «Основи теорії дизайну» є формування світоглядної, методологічної основи професійної діяльності дизайнера, спрямованої на задоволення матеріальних і духовних потреб людини, на оволодіння методикою проведення дизайн-дослідження в процесі розробки проектного рішення, оволодіння основними принципами створення дизайн-продукту з новими споживчими властивостями.

За вимогами освітньо-професійної програми передбачено у межах цієї освітньої компоненти опанування теоретичними знаннями та набуття практичних навичок з основ теорії дизайну. У межах цього навчального курсу реалізовується, як основні завдання, наступне: на конкретному історичному та сучасному візуальному матеріалі розглянути етапи формування у студентів цілісної картини розвитку світового дизайну як бази для подальшого сприйняття вітчизняного дизайну відповідно загальноєвропейських і світових тенденцій; набуття навичок аналітичної діяльності та ведення самостійних досліджень в галузі дизайну, розробки дизайн-концепції, організації системної художньо-проектної діяльності, вмінь характеризувати та оцінювати результати дизайн-діяльності; висвітлення теоретичних основ, методики, технології та організації дизайн-діяльності, тобто теоретичного й практичного підґрунтя для організації ефективної художньо-проектної діяльності.

Дана освітня компонента має наступні модулі: Модуль I. Теорія дизайну як галузь мистецтвознавчої науки, Модуль II. Дизайн як культурно-прикладне явище, Модуль III. Процес, методи, професійні прийоми та засоби дизайн-діяльності.

За змістом тематика і завдання практичних занять з навчального курсу спрямовують здобувачів вищої освіти на наступне: застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях; вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення; збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень; знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

Загальні методичні вказівки до проведення практичних занять наступні. На заняттях може використовуватися експрес-контроль, щоб перевірити якість знань із питань теми, яка вивчається, його формою є тести із варіантами відповідей, лише одна з яких є правильною. Крім того, практикується опитування питань, які передбачені планами занять, і опитування щодо змісту понять у межах фахової термінології, до них необхідно здійснювати підготовку на основі самостійної роботи, опрацювавши конспекти лекцій, підручники, посібники, що рекомендовані за джерельною базою. Із цієї освітньої компоненти здійснюються завдання по розробці макетів, моделей тощо. Необхідно здійснювати й дослідницькі проекти та дизайн-проекти, що наведені у межах тем навчального курсу, їх результати фіксуються у різних формах (реферати, аналітичні довідки, презентації, розробка із дотриманням вимог усного і писемного мовлення та демонстрацією культури використання фахової термінології з дизайну, а також демонстрацією досягнень дизайнерської практики, культурно-мистецьких здобутків.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва теми
1.	Предмет, мета та задачі дизайну.
2.	Продукти творчості (проекти, вироби, їхні споживчі якості та інше).
3.	Об'єкти дизайну та їх типологія.
4.	Функціонально-експлуатаційні вимоги до промислових виробів, їхнього асортименту та якості.
5.	Дизайн як форма проектно-художньої культури. Краса та функція, художній та проектний образ в дизайні.
6.	Зміст та форма в дизайні.
7.	Маркетинг та дизайн.
8.	Моніторинг споживчого ринку як важлива складова сучасного дизайну.
9.	Композиція в дизайні.
10	Комбінаторне формоутворення.
11	Основні етапи та стадії дизайну.

МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1-2

Тема: Предмет, мета та задачі дизайну.

Мета: Ознайомлення із значенням дизайну як напряму діяльності та навчальною дисципліною.

Професійна спрямованість: надати інформацію за темою і рекомендації щодо використання її основних висновків на семінарських (практичних) заняттях, під час написання навчально-дослідницьких робіт та в реальній предметно-практичній діяльності.

План

1. Поняття дизайну.
2. Професія дизайнера та її особливості в різних країнах.
3. Значення дизайну як напряму професійної діяльності.
4. Роль навчальної дисципліни «Основи теорії дизайну» у підготовці графічного дизайнера.

Методичні вказівки до практичного заняття: розглянути зміст наведених нижче понять, здійснити аналіз питань плану на основі рекомендованої джерельної бази, за потреби здійснити їх конспектування; дати відповідь на поставлені контрольні питання; виконати наведені до теми завдання.

Зразок фіксації при конспектуванні поняття «дизайн» та усній відповіді при окресленні його змісту: *дизайн – це вид продуктивної професійної діяльності сучасної людини, у межах якої здійснюється художнє проектування систем, виробів або середовища безпосереднього людського існування як соціально значущих об'єктів* (цей зразок є чинним стосовно усіх наступних тем цієї освітньої компоненти).

Основні (базові) поняття:

дизайн, дизайнерська діяльність, дизайнер, графічний дизайнер, дизайнер-фрілансер.

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

1. Коли виник дизайн?
2. Що таке дизайнерська діяльність?
3. У чому специфіка дизайн-діяльності в порівнянні з іншими сучасними професіями?
4. Чому дизайн стає зараз все більш популярним в Україні?
5. Яких відомих українських графічних дизайнерів Ви можете вказати?
6. Яких відомих зарубіжних графічних дизайнерів Ви можете вказати?

Завдання 1: окресліть зміст поняття «графічний дизайн» у аспекті динаміки змін його тлумачень, законспектувавши українські та іноземні інформаційні джерела (фіксувати можна українською мовою та іноземною мовою, якою володієте). Методична вказівка: навести інформацію у формі повідомлення/реферату/презентації/відеоролика із врахуванням вимог культури усного і писемного мовлення.

Завдання 2: розкрийте зміст поняття «графічний дизайн» у вузькому тлумаченні, як поширеного в ХХІ столітті. Методична вказівка: законспектувати різні інформаційні джерела, навівши інформацію у формі повідомлення/реферату/презентації/відеоролика із врахуванням вимог культури усного і писемного мовлення.

Рекомендована література:

Основна (базова) література

- Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: Парапан, 2021. 240 с.
- Вискварка Я. Сутність та становлення візуальної мови графічного дизайну в Україні.

Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство. 2018. № 2 (Вип. 39). С. 234-242.

- Графічний дизайн в інформаційному та візуальному просторі: монографія /М.В. Колісніченко та ін. Київ: КНУТД, 2022. 226 с.
- Ковальчук М.О., Колесник Н.Є. Графічний дизайн та комп'ютерна графіка: монографія. Житомир, ТОВ «505» 2020. 440 с.

Додаткова (допоміжна) література

- Бебик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка публік рилейшинз: монографія. Київ: МАУП, 2005. 437 с.
- Капелюшний А.О. Стилiстика й редагування: практичний словник-довiдник. Львiв: ПАiС, 2001. 574 с.
- Королько В.Г. Зв'язки з громадськістю. Наукові основи, методика, практика: підручник. 3-е вид. Київ: КМА, 2009. 831 с.
- Пізнюк Л.В. Пабл-рiлейшинз: навч. посiбник. Київ: Ун-т «Україна», 2005. 232 с.
- Дизайнерська діяльність: стандарти і розцінки: посiб. / В.О. Свiрко, А.Л. Рубцов, О.В. Бойчук, В.М. Голобородько, О.П. Антонєць, В.М. Євсєєнко. Київ: [Б.Д.], 2013. 232 с.
Режим доступу:
<https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/33099/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%20%D1%96%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B8.pdf>

Інтернет-ресурс

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3-4

Тема: Продукти творчості (проекти, вироби, їхні споживчі якості та інше).

Мета: Ознайомлення із витоками та специфікою діяльності дизайнера при створенні продуктів творчості.

Професійна спрямованість: надати інформацію за темою і рекомендації щодо використання її основних висновків на семінарських (практичних) заняттях, під час написання навчально-дослідницьких робіт та в реальній предметно-практичній діяльності.

План

1. Поняття «творчість» та «інновація».
2. Інновація в дизайні та шляхи її здійснення.
3. Творчий проект в дизайні. Споживчі якості товару.
4. Основні види дизайну та споживчі якості їх виробів.
5. Специфіка графічного дизайну в сучасних умовах.
6. Особливості розвитку графічного дизайну в Україні в умовах діджиталізації.

Методичні вказівки до практичного заняття: розглянути зміст наведених нижче понять, здійснити аналіз питань плану на основі рекомендованої джерельної бази, за потреби здійснити їх конспектування; дати відповідь на поставлені контрольні питання; виконати наведені до теми завдання.

Основні (базові) поняття: види дизайну, графічний дизайн, дизайнерська послуга, товар, творчість, творча уява, інновація, продукт творчості дизайнера, творчий проект у дизайні, споживчі якості продукту творчості дизайнера.

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

1. Чим графічний дизайн відмінний від тиражної графіки?
2. Як Ви розцінюєте перспективи розвитку графічного дизайну в сучасному суспільстві?
3. Які графічні редактори є популярними серед сучасних дизайнерів та чому?
4. Яких відомих дизайнерів-рекламістів Ви можете вказати?

Завдання 1: здійсніть дослідницький проект та охарактеризуйте творчість сучасного дизайнера-фрілансера як вид професійної діяльності на конкретному прикладі, результати дослідження оформіть як повідомлення/реферат/презентацію/відеоролик із врахуванням вимог культури усного і писемного мовлення.

Завдання 2: здійсніть дослідницький проект про резонансні проекти українських дизайнерських бюро, результати дослідження оформіть як повідомлення/реферат/презентацію/відеоролик із врахуванням вимог культури усного і писемного мовлення.

Методичні рекомендації: результати виконання всіх завдань наводяться у формі усного повідомлення або реферату, або презентації.

Рекомендована література:

Основна (базова) література

- Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: Парапан, 2021. 240 с.
- Вискварка Я. Сутність та становлення візуальної мови графічного дизайну в Україні. Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство. 2018. № 2 (Вип. 39). С. 234-242.
- Графічний дизайн в інформаційному та візуальному просторі: монографія /М.В. Колісніченко та ін. Київ: КНУТД, 2022. 226 с.
- Ковальчук М.О., Колесник Н.Є. Графічний дизайн та комп'ютерна графіка: монографія. Житомир, ТОВ «505» 2020. 440 с.

Додаткова (допоміжна) література

- Бебик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка публік рилейшинз: монографія. Київ: МАУП, 2005. 437 с.
- Дизайнерська діяльність: стандарти і розцінки: посіб. / В.О. Свірко, А.Л. Рубцов, О.В. Бойчук, В.М. Голобородько, О.П. Антоненко, В.М. Євсєєнко. Київ: [Б.Д.], 2013. 232 с. Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/33099/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%20%D1%96%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B8.pdf>
- Капелюшний А.О. Стилiстика й редагування: практичний словник-довiдник. Львiв: ПАiС, 2001. 574 с.
- Королько В.Г. Зв'язки з громадськiстю. Науковi основи, методика, практика: пiдручник. 3-е вид. Київ: КМА, 2009. 831 с.
- Пізнюк Л.В. Пабл-рiлейшинз: навч. посiбник. Київ: Ун-т «Україна», 2005. 232 с.

Інтернет-ресурс

- Бiблiотека Житомирського державного унiверситету iменi Iвана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
- Бiблiотека українських пiдручникiв [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.
- Дизайн як проектна культура. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/10556/>

**Модуль II. Дизайн як культурно-прикладне явище
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5-7**

Тема: Функціонально-експлуатаційні вимоги до промислових виробів, їхнього асортименту та якості.

Мета: Ознайомлення із значенням дотримання функціонально-експлуатаційних вимог до виробу в дизайні.

Професійна спрямованість: надати інформацію за темою і рекомендації щодо використання її основних висновків на семінарських (практичних) заняттях, під час написання навчально-дослідницьких робіт та в реальній предметно-практичній діяльності.

План

1. Поняття промислової продукції та промислового продукту.
2. Поняття асортименту продукції.
3. Поняття промислового зразка. Основні ознаки промислового зразка. Свідоцтво на промисловий зразок.
4. Поняття промислового виробу в дизайні.
5. Функційно-експлуатаційні вимоги до виробу дизайну, їх специфіка.

Методичні вказівки до практичного заняття: розглянути зміст наведених нижче понять, здійснити аналіз питань плану на основі рекомендованої джерельної бази, за потреби здійснити їх конспектування; дати відповідь на поставлені контрольні питання; виконати наведені до теми завдання.

Основні (базові) поняття: промислова продукція, промисловий продукт, асортимент продукції, промисловий виріб, промисловий зразок, продукція промислового дизайну, продукція графічного дизайну, технічна сертифікація продукції, специфікація продукту, функційно-експлуатаційні вимоги до виробу дизайну.

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

1. Що таке промисловий виріб? Наведіть приклади.
2. Чому дизайн поліпшує якість продукції? Наведіть приклади.
3. Яких відомих українських промислових дизайнерів Ви можете вказати?
4. Яких відомих зарубіжних промислових дизайнерів Ви можете вказати?
5. Як Ви розцінюєте перспективи розвитку індустріального дизайну в сучасному суспільстві?
6. Чому охорона докільця і екодизайн стає все більш затребуваним у наш час?

Завдання 1: Здійснити дослідницький проєкт із збирання та аналізу конкретного промислового продукту оформивши результати дослідження як презентацію/реферат тощо із врахуванням вимог культури усного і писемного мовлення.

Завдання 2: Здійснити дослідницький проєкт по збиранню та аналізу продукції графічного дизайну на конкретному прикладі, оформивши результати дослідження як презентацію/реферат тощо із врахуванням вимог культури усного і писемного мовлення.

Завдання 3: Здійснити дослідницький проєкт і навести приклад успішної співпраці промислового дизайнера і графічного дизайнера для створення споживчої продукції, оформивши результати дослідження як презентацію/реферат тощо із врахуванням вимог культури усного і писемного мовлення.

Методичні рекомендації: результати виконання всіх завдань наводяться у формі усного повідомлення або реферату, або презентації.

Рекомендована література:

Основна (базова) література

- Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: Парапан, 2021. 240 с.

Додаткова (допоміжна) література

- Дизайнерська діяльність: стандарти і розцінки: посіб. / В.О. Свірко, А.Л. Рубцов, О.В. Бойчук, В.М. Голобородько, О.П. Антоненко, В.М. Євсєєнко. Київ: [Б.Д.], 2013. 232 с. Режим доступу:

<https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/33099/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%20%D1%96%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B8.pdf>

Інтернет-ресурс

- Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
- Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8-10

Тема: Дизайн як форма проєктно-художньої культури. Краса та функція, художній та проєктний образ в дизайні.

Мета: Ознайомлення із специфікою дизайну як форми проєктно-художньої культури.

Професійна спрямованість: надати інформацію за темою і рекомендації щодо використання її основних висновків на семінарських (практичних) заняттях, під час написання навчально-дослідницьких робіт та в реальній предметно-практичній діяльності.

План

1. Поняття «проєктно-художня культура».
2. Поняття «художньо-образне проєктування».
3. Дизайн як складова сучасної проєктної культури.
4. Творча ідея в дизайні та шляхи її появи.
5. Концепція дизайн-проєкту, її обґрунтування.
6. Шляхи втілення творчої ідеї в інновацію в дизайні. Ескіз в дизайн-проєкті.

Методичні вказівки до практичного заняття: розглянути зміст наведених нижче понять, здійснити аналіз питань плану на основі рекомендованої джерельної бази, за потреби здійснити їх конспектування; дати відповідь на поставлені контрольні питання; виконати наведені до теми завдання.

Основні (базові) поняття: проєктно-художня культура, художній образ, проєктний образ, проєктний образ в графічному дизайні, художньо-образне проєктування, творча уява, творча ідея в дизайні, концепція дизайн-проєкту, ескіз.

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

1. Роль дизайну в сучасній проєктно-художній культурі суспільства як проявляється?
2. Що таке творча уява?
3. Що таке художній образ?
4. Чи відрізняється творча ідея від творчої уяви?
5. Яка роль творчої уяви для появи креативної ідеї дизайнера?
6. Як формується концепція дизайн-проєкту?

Завдання 1. Проаналізуйте метод наслідування біоформи в дизайні та опишіть приклади його використання, застосовуючи фахову термінологію та враховуючи вимоги культури усного і писемного мовлення.

Завдання 2. Наведіть приклади успішної дизайн-діяльності в Україні із застосуванням наслідування біоформ, назвавши відомих виробників і застосовуючи фахову термінологію, а також враховуючи вимоги культури усного і писемного мовлення.

Завдання 3. Здійсніть реконструкцію творчої ідеї, покладеної в основу успішного дизайнерського проєкту, і опишіть її, застосовуючи фахову термінологію із врахуванням вимог усного і писемного мовлення.

Методичні рекомендації: результати виконання всіх завдань наводяться у формі усного повідомлення або реферату, або презентації.

Рекомендована література:

Основна (базова) література

- Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: Парапан, 2021. 240 с.

Додаткова (допоміжна) література

- Дизайнерська діяльність: стандарти і розцінки: посіб. / В.О. Свірко, А.Л. Рубцов, О.В. Бойчук, В.М. Голобородько, О.П. Антонєць, В.М. Євсєєнко. Київ: [Б.Д.], 2013. 232 с. Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/33099/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%20%D1%96%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B8.pdf>
- Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. / Н. В. Чупріна, Т. В. Струмінська. Київ: КНУТД, 2017. 416 с.

Інтернет-ресурс

- Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
- Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.
- Дизайн як проєктна культура. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/10556/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11

Тема: Зміст та форма в дизайні.

Мета: Ознайомлення із поняттями змісту та форми у дизайні.

Професійна спрямованість: надати інформацію за темою і рекомендації щодо використання її основних висновків на семінарських (практичних) заняттях, під час написання навчально-дослідницьких робіт та в реальній предметно-практичній діяльності.

План

1. Зміст та форма як поняття у дизайні. Поняття «функція виробу».
2. Принцип функціоналізму в дизайні та межі його застосування.

Методичні вказівки до практичного заняття: розглянути зміст наведених нижче понять, здійснити аналіз питань плану на основі рекомендованої джерельної бази, за потреби здійснити їх конспектування; дати відповідь на поставлені контрольні питання; виконати наведені до теми завдання.

Основні (базові) поняття: зміст у дизайні, функція виробу, функціоналізм, конструктивізм, декоративізм, форма в дизайні, формалізм.

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

1. Чому функція виробу є важливою при розробці продукту дизайнером?
2. Коли виник функціоналізм в дизайні?
3. Чи може графічний дизайнер допустити помилку в дизайн-проєкті?
4. У чому полягає значення функціоналізму при створенні дизайн-продуктів?
5. Яке значення має аналіз надбань національної і всесвітньої культурно-мистецької спадщини дизайнером для його творчості?

Завдання 1: здійсніть дослідницький проєкт, проаналізувавши приклад застосування функціоналізму/декоративізму при художньому оформленні обкладинки друкованого видання. Методичні рекомендації: результати наводяться у формі презентації, демонстраційного плакату тощо.

Завдання 2: здійсніть дослідницький проєкт і наведіть приклади популяризації екокультури у діяльності іноземних або українських дизайнерів при розробці візуального образу продукту
Методичні рекомендації: результати доцільно оформити у вигляді презентації, використовуючи фахову термінологію.

Рекомендована література

Основна (базова) література

- Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: Парапан, 2021. 240 с.

Додаткова (допоміжна) література

- Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. / Н. В. Чупріна, Т. В. Струмінська. Київ: КНУТД, 2017. 416 с.

Інтернет-ресурс

- Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
- Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.
- Дизайн як проєктна культура. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/10556/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12-13

Тема: Маркетинг та дизайн.

Мета: Ознайомлення із взаємозв'язками маркетингу і дизайну.

Професійна спрямованість: надати інформацію за темою і рекомендації щодо використання її основних висновків на семінарських (практичних) заняттях, під час написання навчально-дослідницьких робіт та в реальній предметно-практичній діяльності.

План

1. Поняття «маркетингове дослідження». Інтерв'ю. Анкетування.
2. Поняття «маркетингова пропозиція».
3. Взаємодія замовника продукції і дизайнера.

Методичні вказівки до практичного заняття: розглянути зміст наведених нижче понять, здійснити аналіз питань плану на основі рекомендованої джерельної бази, за потреби здійснити їх конспектування; дати відповідь на поставлені контрольні питання; виконати наведені до теми завдання.

Основні (базові) поняття: маркетинг, маркетингова пропозиція, бріф, брендинг, маркетингове дослідження.

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

1. Як здійснюється дослідження популярності продукції в дизайн-діяльності?
2. Яка роль бріфу для дизайнера в його діяльності?
3. Як виникає бренд в дизайні?
4. Яке значення має маркетингове дослідження для розробки бренду?

Завдання 1: здійсніть дизайн-дослідження та укажіть відомий бренд, використовуючи фахову термінологію. Методичні рекомендації: результати навівши як аналітичну довідку/реферат/презентацію/наукові тези та дотримуючись вимог писемного мовлення із використанням фахової лексики.

Завдання 2: здійсніть дизайн-дослідження та укажіть улюбленого графічного дизайнера, що розробили візуальний образ популярного продукту, використовуючи фахову термінологію та вимоги усного і писемного мовлення. Методичні рекомендації: результати оформіть як аналітичну довідку/реферат/презентацію/наукові тези.

Рекомендована література:

Основна (базова) література

- Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: Парапан, 2021. 240 с.

Додаткова (допоміжна) література

- Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. / Н. В. Чупріна, Т. В. Струмінська. Київ: КНУТД, 2017. 416 с.

Інтернет-ресурс

- Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
- Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14

Тема: Моніторинг споживчого ринку як важлива складова сучасного дизайну.

Мета: Ознайомлення із взаємозв'язками моніторингу продукції і дизайну.

Професійна спрямованість: надати інформацію за темою і рекомендації щодо використання її основних висновків на семінарських (практичних) заняттях, під час написання навчально-дослідницьких робіт та в реальній предметно-практичній діяльності.

План

1. Поняття «споживчий ринок товарів і послуг».
2. Поняття «моніторинг продукції».
3. Редизайн продукції в графічному дизайні.

Методичні вказівки до практичного заняття: розглянути зміст наведених нижче понять, здійснити аналіз питань плану на основі рекомендованої джерельної бази, за потреби здійснити їх конспектування; дати відповідь на поставлені контрольні питання; виконати наведені до теми завдання.

Основні (базові) поняття: споживчий ринок товарів і послуг, моніторинг, редизайн продукції.

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

- Як здійснюється моніторинг продукції в дизайн-діяльності?
- Яка роль редизайну продукції в дизайні?
- Чому виникає помилка в діяльності графічного дизайнера?
- Навіщо графічному дизайнеру потрібно здійснювати моніторинг продукції?

Завдання 1: зібрати, проаналізувати інформацію та здійснити дизайн-проект «Моніторинг дизайну друкованої продукції». Методичні рекомендації: зразки і результати дослідження відобразити у презентації (друкований на папері формату А-3/А-4 звіт та електронний формат), навівши таблиці, інфографіку та інші форми візуалізації здійсненого дослідження із дотриманням вимог культури усного і писемного мовлення, активно використовуючи фахову термінологію; при його реалізації застосовується ПК або графічний планшет та графічні редактори або дизайнерські застосунки.

Завдання 2: зібрати, проаналізувати інформацію та здійснити дизайн-проект: «Редизайн обкладинки книжкового видання». Методичні рекомендації: зразок-аналог і етапи роботи відобразити у презентації (друкований на папері формату А-3/А-4 звіт та електронний формат) із дотриманням вимог культури усного і писемного мовлення; він здійснюється із використанням графічного редактора/редакторів та фіксує процес появи задуму в автора, його фіксування у формі робочого ескізу, створення модульної сітки та ін.

Рекомендована література:

Основна (базова) література

- Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: Парапан, 2021. 240 с.

Додаткова (допоміжна) література

- Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. / Н. В. Чупріна, Т. В. Струмінська. Київ: КНУТД, 2017. 416 с.

Інтернет-ресурс

- Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
- Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.

Модуль III. Процес, методи, професійні прийоми та засоби дизайн-діяльності ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 15-18

Тема: Композиція в дизайні.

Мета: Ознайомлення із поняттям композиції у дизайні, основними складовими останньої.

Професійна спрямованість: надати інформацію за темою і рекомендації щодо використання її основних висновків на семінарських (практичних) заняттях, під час написання навчально-дослідницьких робіт та в реальній предметно-практичній діяльності.

План

1. Поняття «композиція в дизайні». Цілісність як принцип композиційно-художнього формоутворення в дизайні.
2. Поняття «графічна лінія», «цятка», «графічна форма», «лінійно-пластична форма», «пластичні композиційні засоби». Конфігурація як композиційна ознака лінійно-пластичної форми.
3. Динамічність і статичність як якості композиції.
4. Фронтальне і профільне розміщення як композиційні характеристики плоскісної форми. Текстура. Фактура та основні види фактурних поверхонь. Рельєф та його основні види.
5. Фронтально-просторова композиція. Об'ємно-просторова композиція. Ритм. Метр.
6. Засоби гармонізації художньої форми в графічному дизайні: нюанс, контраст, симетрія, асиметрія.

Методичні вказівки до практичного заняття: розглянути зміст наведених нижче понять, здійснити аналіз питань плану на основі рекомендованої джерельної бази, за потреби здійснити їх конспектування; дати відповідь на поставлені контрольні питання; виконати наведені до теми завдання.

Основні (базові) поняття: композиція в дизайні, лінійно-пластична форма, плоскісна форма, об'ємна форма, лінія, контур, силует, пластичні композиційні засоби, відкритість форми, закритість форми, конфігурація, динамічна форма, статична форма, плоскісна форма, текстура, фактура, рельєф, ритм, метр, нюанс, контраст, масштаб і масштабування виробу, пропорції і пропорційність виробу, ескіз, макет.

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

- Як та навіщо застосовуються композиційні прийоми в дизайн-діяльності?
- Що таке сюжетно-композиційний центр?
- Чи можуть бути помилки в діяльності графічного дизайнера? Відповідь обґрунтуйте.
- Яка роль центра композиції в продукції з графічного дизайну?
- У чому полягає відкритість у лінійній формі?

Завдання 1: створити презентацію або каталог зразків основних фактурних поверхонь (звіт у матеріальній формі та його електронний формат із фіксацією етапів розробки).

Завдання 2: створити демонстраційний зразок профільної форми або створити демонстраційний зразок вигнуто-прорізної форми.

Завдання 3: створити демонстраційний зразок як рельєфну композицію із використанням графічних форм (динаміка) або створити рельєфну композицію із використанням графічних форм (статика)/об'ємні букви різного пластичного характеру.

Завдання 4: створити макет кубічної форми з декорованими ребрами або створити макет кубічної форми з декорованою гранню.

Завдання 5: створити макет кубічної форми із виступом або створити макет кубічної форми із виїмкою.

Методичні рекомендації: вибір матеріалів покладається на здобувача вищої освіти, при бажанні можна проконсультуватись із викладачем, результати проєкту є обов'язковими для демонстрації, презентації.

Рекомендована література:

Основна (базова) література

- Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: Парапан, 2021. 240 с.

Додаткова (допоміжна) література

- Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. / Н. В. Чупріна, Т. В. Струмінська. Київ: КНУТД, 2017. 416 с.

Інтернет-ресурс

- Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
- Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 19-22

Тема: Комбінаторне формоутворення.

Мета: Ознайомлення із поняттям комбінаторики у дизайні, основними складовими останньої.

Професійна спрямованість: надати інформацію за темою і рекомендації щодо використання її основних висновків на семінарських (практичних) заняттях, під час написання навчально-дослідницьких робіт та в реальній предметно-практичній діяльності.

План

1. Стандарт як засіб гармонізації предметного середовища.
2. Роль стандартизації у підвищенні споживчих властивостей виробів.
3. Стандарт та модуль. Принципи створення виробів із стандартних елементів в дизайні.
4. Уніфікація, стандартизація та агрегування в промисловому дизайні.
5. Комбінаторні ідеї в дизайні. Особливості площинного та об'ємного комбінаторного формоутворення.

Методичні вказівки до практичного заняття: розглянути зміст наведених нижче понять, здійснити аналіз питань плану на основі рекомендованої

джерельної бази, за потреби здійснити їх конспектування; дати відповідь на поставлені контрольні питання; виконати наведені до теми завдання.

Основні (базові) поняття: стандартизація продукції, комбінаторика, макетування, аналогове моделювання.

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

- Яке походження слова «стандарт»?
- Що таке стандартизація в дизайні?
- Яка роль уніфікації при створенні продукції з графічного дизайну?
- Що таке агрегування у промисловому дизайні?

Завдання 1: створити горельєфну/контрельєфну композицію із паперу/картону (об'ємні знаки різного пластичного характеру). Рекомендовані розміри основи для кріплення елементів: 100x100 мм або 10x10 см.

Завдання 2: створити демонстраційний зразок на основі аналогового моделювання виробу графічного дизайну; рекомендований розмір плакату: формат паперу А3 або А4; повнодрук (не на основі струйного кольорового принтеру), за бажанням можливий шовкодрук та ін.

Рекомендована література:

Основна (базова) література

- Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: Парапан, 2021. 240 с.

Додаткова (допоміжна) література

- Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. / Н. В. Чупріна, Т. В. Струмінська. Київ: КНУТД, 2017. 416 с.

Інтернет-ресурс

- Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
- Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 23-25

Тема: Основні етапи та стадії дизайну.

Мета: Ознайомлення із основними складовими реалізації дизайн-проекту.

Професійна спрямованість: надати інформацію за темою і рекомендації щодо використання її основних висновків на семінарських (практичних) заняттях, під час написання навчально-дослідницьких робіт та в реальній предметно-практичній діяльності.

План

1. Технічне завдання та дизайнерська пропозиція.
2. Ескізний проєкт, робочий проєкт. Орієнтація дизайнерського проєкту на оптимальне вирішення проєктної задачі.
3. Дизайнерський аналіз, аналіз вихідної ситуації та побудова об'єкту проєктування.
4. Дизайнерський синтез (компоновка, функціонально-ергономічний та композиційний пошук).
5. Оцінка варіантів та вибір найкращого вирішення. Критерії оцінки дизайнерського проєкту.

Методичні вказівки до практичного заняття: розглянути зміст наведених нижче понять, здійснити аналіз питань плану на основі рекомендованої джерельної бази, за потреби здійснити їх конспектування; дати відповідь на поставлені контрольні питання; виконати наведені до теми завдання.

Основні (базові) поняття: технічне завдання, ескізування, ескізний проєкт, робочий проєкт, об'єкт дизайн-проєктування.

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

- Що фіксує поняття «технічне завдання»?
- Що таке дизайнерська пропозиція?
- Як виникає задум виробу у графічного дизайну?
- Чому є важливим функціонально-ергономічний аналіз у праці дизайнера?

Завдання 1. наведіть приклади невдалого композиційного рішення у виробі з графічного дизайну.
Завдання 2: наведіть приклади помилок чи невдалих комбінаторних ідей у діяльності українських дизайнерів.

Завдання 3: здійснити дизайн-проєкт з розробки горельєфної/контрельєфної композиції із паперу/картону (об'ємні знаки різного пластичного характеру).

Завдання 4: здійснити дизайн-проєкт з розробки демонстраційного зразка дизайн-форми на основі комбінаторної ідеї із паперу/картону/поролону.

Рекомендована література:

Основна (базова) література

- Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: Парапан, 2021. 240 с.

Додаткова (допоміжна) література

- Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посіб. / Н. В. Чупріна, Т. В. Струмінська. Київ: КНУТД, 2017. 416 с.

Інтернет-ресурс

- Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
- Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.